

LAUREA

AMMATTIKORKEAKOULU

Yhdessä enemmän

Sosiaali- ja terveydenhuoltoalan opiskelijan ohjaussuunnitelman laatiminen erityisasumisyksikköön

Hanna Petäjistö, Pia Surakka

2018 Laurea

Laurea-ammattikorkeakoulu

**Sosiaali- ja terveydenhuoltoalan opiskelijan
ohjaussuunnitelman laatiminen erityisasu-
misyksikköön**

Hanna Petäjistö, Pia Surakka
Hoitotyön koulutusohjelma
Opinnäytetyö
Toukokuu, 2018

Hanna Petäjistö, Pia Surakka

**Sosiaali- ja terveydenhuoltoalan opiskelijan ohjaussuunnitelman laatiminen
erityisasumisyksikköön**

Vuosi 2018

Sivumäärä 24

Opinnäytetyön tarkoituksena oli laatia sosiaali- ja terveydenhuoltoalan opiskelijan ohjaussuunnitelma erityisasumisyksikköön. Tavoitteena oli kehittää opiskelijan ohjausta, yhtenäistää ohjauskäytäntöjä ja tuottaa yksinkertainen apuväline avuksi opiskelijaohjaukseen. Tehtävänä oli tuottaa näyttöön perustuvan teoreettisen viitekehyksen avulla ohjaussuunnitelma julisteena.

Opinnäytetyö toteutettiin yhteistyössä pääkaupunkiseudulla sijaitsevan erityisasumisyksikön kanssa, jonne juliste toteutettiin toiminnallisena opinnäytetyönä. Teoreettisessa viitekehyksessä tarkasteltiin opiskelijaohjausta laadukkaan ohjauksen näkökulmasta sekä harjoittelun vaiheista jakson aikana. Toiminnalliseen tuotokseen haettiin arviointia yhteistyökumppanilta. Arvioissa koettiin julisteen olevan tarpeellinen ja tervetullut apuväline yksikköön. Ohjaussuunnitelman katsottiin tuovan ohjaajalle ohjauksen vaiheita tukevan yksinkertaisen suunnan näyttäjän.

Opiskelijaohjauksen tulee olla laadukasta, sillä laadukkaalla ohjauksella tuetaan kokonaisvaltaisesti opiskelijan opintojen etenemistä. Siksi onkin tärkeää, että yksikköön saatiin opiskelijaohjausta yhtenäistävä ohjaussuunnitelma. Jatkotutkimukseksi ehdotetaan tutkimusta opiskelijoiden näkemyksestä laadukkaan opiskelijaohjauksen toteutumisesta erityisasumisyksikössä. Lisäksi voisi olla tarpeen toteuttaa yksikköön julistetta tukeva opas opiskelijaohjauksen vaiheista ja laadukkaan ohjauksen näkökulmasta pedagogiikan keinoin.

Asiasanat: opiskelijaohjaus, opiskelijaohjaaja, käytännön harjoittelu

Hanna Petäjistö, Pia Surakka

Creating a tutoring plan at a special housing unit for social services and health care students' work placement tutors

Year	2018	Pages	24
------	------	-------	----

The purpose of this thesis was to create a tutoring plan at a special housing unit for social services and health care students' placement tutors. The objective was to develop the students' skills through placement tutoring, to unify the placement tutoring practices, and to create a simple tool to help with student tutoring. The assignment was to compile a placement tutoring plan based on the theoretical framework and display it as a poster.

The thesis was executed in co-operation with a special housing unit in the Helsinki metropolitan area, where the plan was carried out as a functional thesis. The theoretical framework discusses student tutoring (from the perspective of high-quality tutoring) and work placement periods.

The functional output was assessed by the collaborators. The placement tutoring plan was considered a welcome, essential tool at the unit, and a simple signpost that supported the phases of placement tutoring.

Student tutoring should be of high quality, because it supports the students' studies and their advancing overall. Therefore, it was crucial that the housing unit received the placement tutoring plan that unifies student tutoring. A study from the students' viewpoint on the fulfillment of quality in student tutoring at the special housing unit in question is suggested as a further study. Development proposal could discuss the phases of student tutoring and high-quality tutoring using pedagogical tools to support the placement tutoring plan.

Keywords: work placement tutoring, work placement tutor, work placement

Sisällys

1	Johdanto	6
2	Opiskelijaohjaus ja hyvän ohjauksen edellytykset	6
2.1	Työpaikka oppimisympäristönä ja opiskelijan perehdytys.....	7
2.2	Opiskelijan ammatillisen kasvun tukeminen	9
2.3	Työpaikkaohjaajan rooli	9
2.4	Yhteistyö koulutusorganisaation kanssa.....	10
2.5	Osaamisen tavoitteet ja arviointi	11
2.6	Opiskelijaohjaaja koulutus	12
3	Opinnäytetyön tarkoitus ja tavoitteet	13
4	Prosessin kuvaus	13
4.1	Yksikön kuvaus.....	14
4.2	Tiedon keruu.....	15
5	Ohjaussuunnitelma julisteen toteutus	15
6	Luotettavuus ja eettisyys	16
7	Ammatillinen kasvu ja pohdinta	17
	Lähteet	19
	Liitteet.....	22

1 Johdanto

Tämä opinnäytetyö toteutettiin yhteistyössä pääkaupunkiseudulla sijaitsevan erityisasumisyksikön kanssa. Yksikössä, johon opinnäytetyö toteutettiin, opiskelee hyvin erilaisiin hoitotyön ammatteihin valmistuvia opiskelijoita. Moniammatillinen työyhteisö on vahvasti edustettuna yksikössä ja työyhteisössä on monenlaisia ohjaustapoja ja käytänteitä. Laadukkaan opiskelijaohjauksen toteutumiseksi ammattikunnasta riippumatta, tarvitaan yksikköön yhtenäinen ohjaussuunnitelma ohjaamaan opiskelijaohjausta.

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli laatia ohjaussuunnitelma opiskelijan ohjausprosessin yhtenäistämiseksi pääkaupunkiseudulla sijaitsevaan erityisasumisyksikköön. Työn tavoitteena on kehittää opiskelijan ohjausta työpaikalla ja yhtenäistää ohjauskäytäntöjä opiskelijan harjoittelujakson aikana. Tavoitteena oli myös toteuttaa opiskelijaohjaukseen helppo ja yksinkertainen apuväline.

Työyksikön toiveena oli, että lopullinen tuotos olisi mahdollisimman selkeä ja yksinkertainen juliste. Itse ohjaussuunnitelma tulisi olla kuvattuna julisteessa aikajanamaisesti, jonka yksityiskohdat olisivat avattuna hyvin lyhyinä ja ytimekkäinä.

Tämän opinnäytetyön teoriaosuuden tavoitteena oli tarkastella laadukkaan opiskelijaohjauksen vaiheita. Laadukas opiskelijaohjaus tukee harjoittelun aikana opiskelijaa kohti ammatillista kasvua ja itsenäisen toimintavalmiuden saavuttamista. (Jääskeläinen 2009). Harjoittelun tavoitteena on antaa opiskelijoille riittävät valmiudet toimia hoitotyössä ja sen vuoksi opiskelijaohjauksella on suuri merkitys ammattiin kasvun tukemisessa ja tavoitteiden saavuttamisessa. Ohjaussuunnitelmaa rakennettiin teoreettisen viitekehyksen avulla. Ohjaussuunnitelmassa näkyvät vaiheet: ennen harjoittelua, harjoittelun alussa, harjoittelun aikana, harjoittelun lopussa sekä harjoittelun jälkeen.

Lopullinen toiminnallinen tuotos on A3 kokoinen laminoitu juliste, johon ohjaussuunnitelma on kuvattu aikajanamaisesti määrittämättä harjoittelujakson pituutta. Opinnäytetyö esiteltiin osastotunnin muodossa yhteistyökumppanille. Ryhmäkeskustelun avulla saatiin palautetta ja arviointia toiminnallisesta tuotoksesta. Yhteistyökumppanin teemaväri korostuu näkyen lopullisessa tuotoksessa. Yksikön teemaväri on vihreä, joka valikoitui ohjaussuunnitelma julisteen pääväriksi.

2 Opiskelijaohjaus ja hyvän ohjauksen edellytykset

Käytännön harjoittelu on keskeinen osa ammattiin kasvamista ja itsenäisen toimintavalmiuden saavuttamista. Harjoittelu on tärkeää opiskelijan kognitiivisten taitojen kehittämiseksi, näin harjoittelija voi oppia päätöksentekoa saatavilla olevan tiedon valossa. Ohjauksella tarkoitetaan käytännön hoitotyöhön liittyvien harjoittelujen aikana tapahtuvaa opiskelijan

oppimisen tukemista. Harjoittelun ohjauksen tavoitteena on tukea ja edistää opiskelijan asi-
antuntijaksi kasvamista. Laadukkaalla ohjauksella tuetaan kokonaisvaltaisesti opiskelijan
opintojen etenemistä. Ohjaajalla on ensisijainen opetusvastuu ohjattaessa opiskelijaa hoito-
työn ymmärtämisessä ja oppimisen etenemisessä. Ohjaajan ohjaustaidoilla on merkittävä
rooli ohjauksen laadun ja opiskelijan oppimisen kannalta. Hyvä hoitotyön laatu sekä opiskeli-
jaohjauksen korkea taso kulkevat rinnakkain. Hyvällä hoitotyön laadulla varmistetaan harjoit-
telussa tapahtuvalle opiskelulle laadukas oppimisympäristö ja laadukas opiskelijaohjaus vies-
tittävät korkeasta hoitotyön laadusta. Opiskelija saa ohjaajalta ammattiin suhtautumisen
pohjan. Ohjaaja antaa myös kuvan hoitotyöstä opiskelijalle ohjauksen myötä. (Jääskeläinen
2009, 7-9; Sarajärvi & Isola 2006, 211-212; Koponen 2009, 6-8; Oermann & Gaberson 2014,
234.)

Opiskelijan ohjauksessa ohjaaja antaa opiskelijalle aikaa, huomiota sekä tilaisuuden oppia
harjoittelun aikana sovittuja työtehtäviä hyvässä vuorovaikutussuhteessa. Ohjaus kuvautuu
jatkomona, jolla on alku ja loppu. Riittävän ajan varaaminen ohjaukseen on tärkeää. Riittävä
aika määräytyy opiskelijan ja ohjaajan sekä tilanteen mukaisesti. (Vehviläinen 2001, 50.)

Opiskelijaohjauksen tulee olla opiskelijalähtöistä ja riittävää. Ohjauksessa tulee huomioida
opiskelijan näkökulma kaikissa harjoittelun eri vaiheissa aina suunnittelusta arviointiin asti.
Työpaikan tulee huomioida opiskelijan yksilölliset tilanteet ja tarpeet, jotta mahdollistetaan
opiskelijalle hyvät oppimisen edellytykset. (Frisk & Antila 2004, 22.)

Opiskelijaohjaus edellyttää selkeitä ohjauskäytäntöjä onnistuakseen. Ohjausta edistäviä käy-
täntöjä ovat mm. ohjausprosessin kuvaus, yhteiset pelisäännöt ohjaukselle, yhteistyö oppilai-
toksen ja työpaikan välillä sekä opiskelijan riittävä perehdyttäminen työyksikön toimintata-
poihin. Näiden toimintatapojen lisäksi myös opiskelijan sekä opiskelijaohjaajan tehtävät ja
vastuut tulisi määritellä riittävän tarkasti. (Kälkäjä ym. 2016, 231.)

2.1 Työpaikka oppimisympäristönä ja opiskelijan perehdytys

Harjoittelun tavoitteena on, että opiskelija oppii osan tutkintonsa sisällöstä työympäristössä
työnteon äärellä (Frisk & Antila 2004, 16). Ohjaaminen kuuluu jokaisen hoitotyöntekijän vas-
tuulle ja työpaikan tulee korostaa työpaikkaa oppimisympäristönä ja ohjauksen kuulumista jo-
kaisen työntekijän vastuulle. (Frisk & Antila 2004, 28; Puttonen 2009, 10). Käsite oppimisymp-
äristö kattaa laajan kokonaisuuden, joka sisältää koko oppimistoiminnan psykologisen, sosi-
aalisen ja kulttuurisen ympäristön, jossa oppiminen harjoittelussa tapahtuu. Edellä mainit-
tuina oppimisympäristötekijöinä voidaan pitää esimerkiksi yksikölle muodostuneet käytänteet,
hoitokulttuuri sekä työyhteisön jäsenet ja heidän käytännöt tapoineen. Opiskelijan oppimista
edesauttaa laadukas kliininen oppimisympäristö. (Elomaa, Lakanmaa, Palta, Saarikoski & Su-
losaari 2008, 12-13; Koponen 2009, 24.)

On tärkeää, että työssäoppimispaikkojen laatu varmistetaan. Vastuu niiden varmistamisesta kuuluu oppilaitoksille ja niiden on varmistettava, että säädösten mukaiset vaatimukset toteutuvat. Turvallinen, yksilön tarpeita ja ainutlaatuisuutta kunnioittavaa oppimisympäristöä voidaan sanoa hyväksi. Oppijalle tulee antaa oman oppimisensa suunnitteluun mahdollisuus sekä oppijaa tulee kohdella tasavertaisesti. Tehokas oppimisympäristö sitouttaa aktiiviseen toimintaan ja on älyllisesti haastava. Tehokas oppimisympäristö huolehtii myös säännöllisestä palautteesta ohjaajan ja opiskelijan välillä. Hyvän työpaikan oppimisympäristö tarjoaa opiskelijalle myös osallisuutta tavoitteiden asettamiseen, suunnitteluun ja toiminnan kehittämiseen. Se tarjoaa myös sellaisia työtehtäviä, jotka sisältävät paljon monipuolisia oppimismahdollisuuksia, huolehtii tiedon saamisesta ja syvällisen tiedon käsittelystä. Oppimisympäristön on annettava tilaa erilaisten toimintavaihtoehtojen kokeiluille ja annettava aikaa ja resursseja kokemusten vaihtoon sekä opitun reflektointiin. Hyvä oppimisympäristö käyttää mahdollisuuksien mukaan oppimisen edistäjän ryhmäprosesseja ja työpaikkakulttuurin sekä organisaatiorakenteen kirkastamista. (Frisk & Antila 2004, 34-35; Dombret & Tarkki 2008, 11; Koskinen & Silén-Lipponen 2001, 123; Nojonen 2008, 11; Kinnell & Hughes 2010, 125-126.)

Työyksikössä tulisi olla opiskelijaohjauksesta vastaava nimetty henkilö eli opiskelijavastaava. Työharjoitteluun tuleville opiskelijoille tulee valita 1-3 nimettyä ohjaajaa, työyksikön erityispiirteet huomioon ottaen. Tärkeään rooliin nousevat myös yhteiset työvuorot omien nimettyjen ohjaajien kanssa hyvän opiskelijaohjauksen toteutumisessa. Ohjaajan tulee myös huomioida poissa ollessaan, että opiskelijalle on määritelty ohjaaja. Näin opiskelija tuntee olonsa turvalliseksi. (Haapa ym. 2015, 35; Scott & Spouse 2013, 12-13.) Ohjaajan roolin ollessa tärkeässä asemassa tulee huomioida ohjaukseen valmistautumisen mahdollisuudet. Ohjaajan tulee saada tieto alkavasta ohjauksesta riittävän varhain ja ohjaukseen tulee antaa riittävästi aikaa. Ohjaajan tulisi saada myös tieto opetussuunnitelmiin sekä arvioinnin erityispiirteisiin ja arviointikriteeristöön liittyen. Myös ohjaajan tukeen ja ohjauskoulutukseen tulisi kiinnittää riittävästi huomiota. (Puttonen 2009, 24; Koponen 2009, 43; Kinnell & Hughes 2010, 74.)

Perehdyttämisessä opiskelija tulee ottaa huomioon samalla tavalla kuin kuka tahansa uusi työntekijä. Perehdytyksen tavoitteena on, että opiskelija sisäistää turvalliset työmenetelmät, työpaikan tavat, työtehtävät sekä säännöt ja tutustuu muihin työntekijöihin. Perehdyttämiskäytännöistä sekä vastuista tulee sopia työpaikan sisällä. Opiskelija voidaan perehdyttää hyödyntämällä jo olemassa olevia käytäntöjä, ohjeita ja materiaaleja. Oppimisen edistämiseksi perehdyttämisen pilkkominen pienempiin osiin voi tulla kyseeseen, esimerkiksi alkuvaiheessa opiskelijalle annetaan luettelon tai kirjallisen materiaalin muodossa kokonaiskuva yksiköstä, jolloin pienempien osioiden liittäminen kokonaiskuvaan helpottuu jakson edetessä. Opiskelijaohjaus olisi syytä huomioida työnjaossa ensimmäisten harjoittelupäivien aikana. Näin opiskelijalle tarjoutuu mahdollisuus tutustua työpaikkaan sekä ohjaajaan seuraamalla työskentelyä sekä keskustelemalla. (Frisk 2016, 13.)

Perehdytystä ennen uuden työtehtävän aloittamista ja ennen uusien työvälineiden ja työmenetelmien käyttöönottoa vaaditaan työturvallisuuslaissa. Hyvällä perehdytyksellä ja sen jälkeisellä ohjauksella vältytään haitta- ja vaaratekijöiden aiheuttamilta terveysvaaroilta. Työntekijän velvollisuus on valvoa annettujen ohjeiden noudattamista sekä puuttua noudattamatta jättämiseen. (Työsuojeluhallinto 2016.)

Laadukkaana ohjauksen kriteereihin kuuluu se, että opiskelija itse suunnittelee perehtymisensä ohjaajansa kanssa sekä ottaa perehtymisestään aktiivisesti vastuuta. Mikäli organisaatio tarjoaa ennakkomateriaalia perehtymisen tueksi, tulee opiskelijan tutustua siihen huolellisesti etukäteen. (Valtakunnallinen opiskelijaohjauksen kehittämisverkosto 2017.)

2.2 Opiskelijan ammatillisen kasvun tukeminen

Ohjatussa harjoittelussa on tarkoituksena tutustuttaa opiskelija ammattiopintojen kannalta keskeisimpiin työtehtäviin sekä taitojen ja tietojen soveltamiseen työelämässä. Opiskelijan ammatillisen kasvun ja kriittisen ajattelun kehittymisen kannalta ohjatulla harjoittelulla on tärkeä merkitys. Ohjattu harjoittelu antaa opiskelijalle kokonaiskäsityksen hoitotyöstä, käsitteiden muodostumisen tulevasta ammatista ja urasuunnittelun kyvystä. (Elomaa ym. 2008, 25; Sarajärvi & Isola 2006, 211; Puttonen 2009, 14; Casey & Clark 2011, 934; Oermann & Gabserson 2014, 233.)

Opiskelijan keskeinen oppimisprosessiin vaikuttava tekijä ammatillisen kehittymisen kannalta on teorian ja käytännön yhdistäminen. Tämä taas koetaan yhdeksi keskeisemmäksi haasteeksi opiskelijan ohjauksessa. Teorian ja käytännön yhdistämisen perustelu on tärkeää opiskelijalle. Opiskelijalla on tarve saada yksilöllistä tukea ja arvostusta ja tämä toteutuu parhaiten hyvässä oppimisympäristössä, jossa opiskelija otetaan mukaan työyhteisöön yhdeksi tiimin jäseneksi. Opiskelijan itseluottamusta ja ammatillista työyhteisön jäseneksi pääsyä pyritään vahvistamaan kannustamalla opiskelijaa vastuunottamiseen ja itsenäiseen suoriutumiseen ohjauksen avulla. Myönteinen ilmapiiri yksilöidyn ohjaussuhteen kanssa edistää parhaiten opiskelijan ammatillista kasvua ja paras mahdollinen samaistumisen kohde opiskelijalle on ohjaukseen sitoutunut ohjaaja. Avoin ilmapiiri ja luottamuksellinen ohjaussuhde auttavat ja mahdollistavat opiskelijan omien kokemusten reflektoinnin ja ammatillisen kehittymisen pohdinnan. (Elomaa ym. 2008, 26-27; Dombret & Tarkki 2008, 12; Lehtola & Vehkaperä 2008, 8-11; Saarikoski, Kaila & Leino-Kilpi 2009, 165-166; Scott & Spouse 2013, 12-13; Kinnell & Hughes 2010, 125-126.)

2.3 Työpaikkaohjaajan rooli

Opiskelijan ammatillisen kasvun sekä oppimisen kannalta merkittävään asemaan nousee työpaikkaohjaaja. Työpaikkaohjaaja ohjaa opiskelijaa soveltamaan teorian tietoaan käytännön hoitotyöhön sekä opettaa opiskelijalle kliinisiä taitoja sekä kliinistä ajattelua. (Kälkäjä ym. 2016, 231; Koponen 2009, 13; Casey & Clark 2011, 934; Kinnell & Hughes 2010, 124.) Harjoittelu

alussa ohjaajan on tärkeää tutustua opiskelijaan rauhassa ja käydä läpi opiskelijan kanssa yhdessä opiskelijan taustaa, tietoja ja taitoja, oppimistapoja sekä auttaa opiskelijaa tunnistamaan oppimistarpeitaan sekä laatimaan saavutettavissa olevia tavoitteita (Frisk 2016, 14; Kälkäjä ym. 2016, 231; Kinnell & Hughes 2010, 58; Scott & Spouse 2013, 10).

Ohjaajan rooli muuttuu harjoittelujakson edetessä. Jakson alussa ohjaaja näyttää opiskelijalle hoitajan mallia sekä on tukena ja turvana. Tässä vaiheessa ohjaajan ajattelua tai toimintaa ei kyseenalaisteta. Jakson edetessä ohjaajalta odotetaan tasa-arvoista yhteistyökumppanuutta ja loppuvaiheessa ohjaajan täytyy kyetä pohtimaan sekä keskustelemaan reflektiivisesti hoitotyöhön liittyvistä asioista. (Kälkäjä ym. 2016, 231-231; Tolonen 2007, 5; Lehtola & Vehkaperä 2008, 14; Koponen 2009, 13-14; Scott & Spouse 2013, 12-13.) Kokemusten uudelleen tarkastelu sekä reflektointi edistävät opiskelijan tavoitteiden saavuttamista (Nojonen 2008, 19).

Valtakunnallinen opiskelijaohjauksen kehittämisverkosto (2017) on laatinut laatusuosituksen opiskelijaohjaukselle. Näissä laatusuosituksissa on eritelty kriteerit koskien opiskelijaohjaajaa. Ohjaajan tulee olla sitoutunut oman ammattialansa lakeihin, arvoihin sekä eettisiin periaatteisiin ja noudattaa organisaationsa toimintaohjeita työssään. Ohjaajan on oltava tietoinen roolistaan sekä sisäistänyt velvollisuutensa ohjata opiskelijaa ja on siihen sitoutunut. Ohjaaja näyttää positiivista roolimallia opiskelijalle ja työskentelee näyttöön perustuen. Laatusuosituksissa on eritelty myös se, että ohjaaja ohjaa opiskelijaa tavoitteiden laatimisessa sekä tukee niiden saavuttamisessa. Ohjaajan tulee huomioida kaikessa toiminnassaan opiskelijan yksilölliset tarpeet sekä oppimistyyli. Ohjaajan tulee antaa sekä vastaanottaa palautetta läpi koko harjoittelujakson ja puuttua epäkohtiin opiskelijan toiminnassa. (Valtakunnallinen opiskelijaohjauksen kehittämisverkosto 2017; Rylance, Barrett, Sixsmith & Ward 2017; Casey & Clark 2011, 934.)

Opiskelijoille laaditun tutkimuksen tuloksissa hyvän ohjaajan kuvataan olevan helposti lähestyttävä, suunnitelmallinen, ystävällinen, kärsivällinen, empaattinen sekä halukas ohjaamaan opiskelijaa. Hyvällä ohjaajalla kuvattiin olevan myös itseluottamusta, ymmärtämystä, herkkyyttä sekä kykyä luoda ohjaussuhde ja löytää epäonnistumisen hetkelläkin myönteisiä asioita. (Koskinen & Silén-Lipponen 2001, 127; Nojonen 2008, 16; Stuart 2013, 152.)

2.4 Yhteistyö koulutusorganisaation kanssa

Yhteistyötä koulutusorganisaation sekä työpaikan välillä kaivataan enemmän. Eri osapuolien tehtävät ja vastuut tulisi tarkentaa. (Frisk & Antila 2004, 19; Nojonen 2008, 24.) Yhteistyö osapuolien välillä korostuu erityisesti haastavissa opiskelijan ohjaustilanteissa silloin, kun työpaikalla toteutetuista muista keinoista ei ollut apua tai opiskelijan toiminnassa ei nähty riittävä kehitystä. (Juntunen, Ruotsalainen, Tuomikoski & Kääriäinen 2016, 130.)

Harjoitteluorganisaation sekä oppilaitoksen välisen yhteistyön sujuvuudesta huolehtii harjoittelun ohjaava opettaja. Opettajalla on monta tehtävää ja roolia harjoittelun aikana, mutta tärkeimpänä niistä on mahdollistaa opiskelijalle turvallinen oppimisympäristön harjoittelun ajaksi. Opettajan tehtävänä on tukea niin opiskelijaa kuin harjoittelun ohjaajia. (Dombrét & Tarkki 2009, 8.) Lehtolan ja Vehkaperän (2008) tutkimuksessa on noussut esille, että ohjaajakoulutus yhteistyössä koulutusorganisaatioiden kanssa on helpottanut yhteistyötä ohjaavien opettajien kanssa sekä madaltanut kynnyistä olla opettajiin yhteydessä tilanteesta riippumatta.

Harjoittelun päätyttyä harjoittelun lasku tulee toimittaa oman alueen ohjeistuksen mukaan laskutukseen. On myös suositeltavaa, että opiskelijan työvuorotaulukosta otettua kopiota säilytetään harjoitteluyksikössä riittävä aika. (Haapa ym. 2015, 73.)

2.5 Osaamisen tavoitteet ja arviointi

Harjoittelun tavoitteiden laadinnassa tulee ottaa huomioon useita tekijöitä. Tärkeää on, että harjoittelun tavoitteet, opetussuunnitelma sekä opiskelijan henkilökohtaiset opiskelusuunnitelmat käydään työpaikkaohjaajien kanssa lävitse. Opiskelijan henkilökohtaiset tavoitteet tarkennetaan sen mukaisiksi, mitä kyseisellä työpaikalla ja työympäristössä voi oppia. Opetussuunnitelma pitää sisällään mm. oppilaitoksen tarjoamat opinnot ja opintojen tavoitteet ja opetussuunnitelma ohjaavat harjoittelun sisältöä. (Frisk & Antila 2004, 16-17.) Väärinymmärryksien välttämiseksi tavoitteet tulee käydä ohjaajan sekä opiskelijan kesken yhdessä läpi (Puttonen 2009, 15).

Opiskelijan tavoitteiden laadinnan apuna voi käyttää esimerkiksi SMART-työkalua (Liite 1). Työvälinettä apuna käyttäen opiskelija voi laatia itselle yksilölliset osaamistavoitteet kutakin harjoittelua kohden. (Ronkainen 2017; Haapa ym. 2015, 41.)

Opiskelijan arviointiin osallistuu opiskelija, ohjaaja sekä ohjaava opettaja. Kaikki osapuolet ovat tietoisia opiskelijan lähtötasosta, tavoitteista, arviointikriteereistä sekä arviointikäytännöistä. Opiskelija arvioi osaamistaan läpi harjoittelujakson ja tuottaa kirjallisen arvioinnin jakson päättyessä. Opiskelijalla on kuitenkin oikeus saada sekä antaa palautetta myös väliarvioinnissa. Ohjaajan tulee antaa opiskelijalle arviointi niin suullisesti kuin kirjallisestikin. Tässä palautteessa tulee huomioida myös muilta ammattiryhmiltä saatu palaute sekä asiakkaiden ja heidän läheistensä antama palaute. Arvioinnin tulee olla objektiivista ja se tulee perustella. Palautetta tulee antaa puolin ja toisin läpi harjoittelujakson, koska se edistää opiskelijan oppimista, asetettujen tavoitteiden saavuttamista ja ammatillista kehittymistä sekä auttaa myös ohjaajaa kehittymään harjoitteluohjauksessa. (Valtakunnallinen opiskelijaohjauksen kehittämisverkosto 2017; Lehtola & Vehkaperä 2008, 71; Stuart 2013, 102; Oermann & Gaberson 2014, 242.) Loppuarvioinnissa on hyvä olla mukana opiskelija, opiskelijaohjaaja sekä opettaja. (Elomaa ym. 2008, 55).

Rakentava ja opiskelijälähtöinen palaute tukee, antaa suuntaa ja ohjaa opiskelijan ammatillista kasvua, nostaa motivaatiota sekä kohentaa itsetuntoa. (Karjalainen ym. 2015, 186; Glynes & Raftery 2008; Stuar 2013, 8-10; Scott & Spouse 2013, 160). Palaute tulee antaa oikea-aikaisesti, täsmällisesti ja se voi olla tilannesidonnaista, esimerkiksi oppimistilanteessa tai sen jälkeen. Palautteen tulee olla objektiivista, rehellistä, positiivista, rakentavaa, korjaavaa sekä opiskelijan tavoitteisiin pohjaavaa. (Karjalainen ym. 2015, 186; Kinnell & Hughes 2010, 81; Scott & Spouse 2013, 165.)

Ohjaaja arvioi opiskelijan oppimista sekä oppimistuloksia rehellisesti. Arviointi voi olla kirjallista, suullista, muodollista, epämuodollista, formatiivista tai summatiivista. Arvioinnin tulee kuitenkin aina pohjautua opiskelijan itsearviointiin ja kohdistua konkreettisiin suorituksiin, tavoitteissa edistymiseen sekä ammatilliseen tieto- ja taitotasoon. Arvioinnin tulee aina perustua opiskelijan itsellensä laatimiin selkeisiin oppimistavoitteisiin sekä arviointikriteereihin. (Karjalainen ym. 2015, 186; Stuart 2013, 11.)

Karjalainen ym. (2015) toteuttamaan tutkimukseen osallistuneet opiskelijaohjaajat arvioivat omat palautteenanto- sekä arviointiosaamisen taitonsa tyydyttäväksi. Tutkimukseen osallistuneet opiskelijaohjaajat kuvasivat opiskelijälähtöiset palautteenanto- ja arviointitaitonsa heikommiksi kuin kehittävän palautteenannon ja arviointiosaamisensa.

Harjoittelujakson lopussa tai päätyttyä on työyksikön hyvä kerätä palautetta opiskelijaohjauksesta opiskelijalta. Opiskelijaa tulee myös rohkaista loppuarvioinnissa suullisen palautteen antamiseen koskien harjoittelupaikkaa. Loppuarviointi on hyvä tilaisuus ohjaajalle saada palautetta omasta ohjauksestaan. (Elomaa ym. 2008, 54.)

2.6 Opiskelijaohjaaja koulutus

Harjoittelun ohjaamisen taito on vaativaa, monimutkaista ja aikaa vievää, eikä sen osaamista voida olettaa olevan kokeneellakaan hoitajalla. Tutkimusten mukaan käytännön harjoittelun ohjaajilla koetaan olevan puutteita koulutuksessa sekä ohjausvalmiuksissa. Ohjaajille olisikin syytä järjestää koulutusta ja valmennusta ohjaustaitojen oppimiseksi. Ohjaajien ohjaustaitojen kehittämiseksi, opiskelijoiden ohjauksen tehostamiseksi ja hyvän ohjauksen toteuttamiseksi tarvitaan ohjaajien kouluttamista. Ohjaajakoulutukset tulisi järjestää yhteistyössä koulutusyksiköiden kanssa, koska oppilaitosten opettajilla on tarjota hyödyllistä tietoa ja tukea käytännön ohjaukseen liittyen. (Kukkola 2008, 27; Tolonen 2007, 16.)

Tolonen (2007) sekä Lehtola ja Vehkaperä (2008) ovat tahoillaan tutkineet ohjaajakoulutuksen vaikutuksia opiskelijan ohjausta työssään toteuttavien sosiaali- ja terveystieteiden ohjausosaamiseen. Tutkimusten mukaan mentorointikoulutus on koettu pääasiassa positiivisesti. Koulutukseen osallistuneet kertoivat koulutuksen jälkeen oman ohjaajaminäkuvan selkiytyneen. Myös suunnitelmallisuuden, järjestelmällisyyden sekä ammatillisen pohdiskelun ja

itsearvioinnin koettiin lisääntyneen. Motivaatio opiskelijan ohjaukseen on koettu kasvaneen koulutuksen seurauksena sekä omat asenteet ja halu kehittää itseään ohjaajana sekä ammatillaisena on korostunut. Koulutuksen on myös koettu kohentaneen ohjaustaitoja sekä ymmärrystä opiskelijan ohjausprosessista, sekä se on laajentanut näkökulmaa ohjaustoimintaan liittyen. Osallistujat toivat myös esiin yhteishengen kasvamista sekä työilmapiirin muutosta positiivisempaan. (Tolonen 2007, 25-28; Lehtola & Vehkaperä 2008, 57-65). Koulutuksen käyneet ohjaajat edistävät opiskelijoiden omaa reflektiivistä ajattelua esittämällä opiskelijoille enemmän kysymyksiä (Koponen 2009, 21).

3 Opinnäytetyön tarkoitus ja tavoitteet

Opinnäytetyön tarkoituksena oli laatia ohjaussuunnitelma opiskelijan ohjausprosessin yhtenäistämiseksi pääkaupunkiseudulla sijaitsevaan erityisasumisyksikköön. Tavoitteena oli kehittää opiskelun ohjausta ja yhtenäistää ohjauskäytäntöjä opiskelijan harjoittelujakson aikana sekä toteuttaa opiskelijaohjaukseen helppo ja yksinkertainen apuväline. Tämä kirjallinen osuus tukee julisteen ohella opiskelijaohjaajaa opiskelijaohjauksessa ja kirjallinen opinnäytetyö toimii julisteen viitekehyksenä. Tämä työ toteutettiin toiminnallisena opinnäytetyönä.

Toiminnallisen opinnäytetyön tarkoituksena on tuottaa lopullisena tuotoksena jotakin konkreettista. Toiminnallinen opinnäytetyö tavoittelee käytännön ohjeistamista, opastamista, järjestämistä tai järjeistämistä. Toteutustapoja on useita ja ne voivat valikoitua kohderyhmän mukaan. Niitä voi olla esimerkiksi kirja, kansio, vihko, opas, portfolio, kotisivut tai video. Toiminnallisen opinnäytetyön toteutus voi olla myös johonkin tilaan järjestettävä näyttely tai tapahtuma. Toiminnallisessa opinnäytetyössä on suositeltavaa tehdä se yhteistyössä työelämän toimeksiantajan kanssa. Toiminnallisessa opinnäytetyössä on tärkeää sen tuloksena syntyneen tuotoksen arviointi ja tarkastelu osana opiskelijan oppimisprosessia loppuvaiheessa opinnäytetyötä. (Vilkkä & Airaksinen 2003, 9-16.) Tämä opinnäytetyö vastaa hyvin toiminnallisen opinnäytetyön tarkoitusta. Opinnäytetyö on toteutettu yhteistyössä työelämän kanssa ja se tukee julisteen avulla opiskelijaohjauksen opastusta. Opinnäytetyössä on kunnioitettu yhteistyökumppanin toiveita ja se on toteutettu hyvässä yhteisymmärryksessä työelämän kanssa.

4 Prosessin kuvaus

Toiminnallinen opinnäytetyö aloitettiin keväällä 2017 työelämälähtöisestä tarpeesta. Opinnäytetyö tehtiin yhteistyössä työelämän kanssa. Opiskelijan ohjaussuunnitelma juliste toteutettiin yksikön tarpeesta saada yhtenäinen ohjausprosessi yksikköönnsä koskien opiskelijaohjausta. Aiheesta kiinnostuttiin ajankohtaisuuden, käytännönläheisyyden ja sen hyödynnettävyyden vuoksi. Myös omat kokemukset opiskelijaohjauksesta saivat tarttumaan aiheeseen. Julisteella haluttiin tarjota yksinkertaista, selkeää ja ohjausta tukevaa ohjaussuunnitelmaa yksikköön opiskelijaohjauksen yhtenäistämiseksi ja apuvälineeksi. Syksyllä 2017 kartoitimme

mitä yhteistyökumppani työltä haluaa ja sen perusteella pohdittiin tulevaa opinnäytetyön prosessia. Kartoituvaiheessa yhteyshenkilönä yhteistyökumppanin puolelta toimi yksikön osastonhoitaja.

Tiedonhakua ja luotettavia kirjallisia lähteitä työllemme etsittiin keskeisten käsitteiden avulla. Prosessin aikana motivaatiota työtä kohtaan lisäsi työelämälähtöisyys ja tieto opinnäytetyön tarpeellisuudesta yhteistyökumppanille. Se lisäsi selkeästi vastuuntuntoa työtä kohtaan. On tärkeää, että työllä on merkitystä.

Teoriaosuuden valmistuttua helmikuussa 2018 aloitettiin julisteen ulkoasun ja sisällön suunnittelu. Suunnitteluseminaari pidettiin 6.3.2018. Suunnitteluseminaarista saatiin tärkeää palautetta ohjaussuunnitelma julisteen ulkoasusta ja visuaalisesta ilmeestä. Opinnäytetyön ja julisteen ulkoasua esiteltiin myös yhteistyökumppanille osastotunnin muodossa 21.3.2018. Osastotunnilla pidettiin palautetuokio ryhmäkeskustelun muodossa. Palautetta ja kehitysideoita saatiin julisteen sisällöstä ja ulkoasusta. Saadun palautteen avulla työstettiin julistetta kohti lopullista muotoaan. Saatu palaute oli tärkeää opinnäytetyön arvioinnin kannalta.

Lopullisen ohjaussuunnitelma julisteen ulkoasuun vaikuttivat osastotunnilla saatu palaute ja teoreettisesta viitekehuksesta esiin nousseet opiskelijaohjauksen tärkeimmät vaiheet. Lopullinen juliste valmistui maaliskuussa 2018. Valmiista julisteesta pyydettiin vielä palautetta yhteistyökumppanilta. Arvioiva seminaari pidettiin 8.5.2018, jonka jälkeen kirjallista tuotosta muokattiin saadun palautteen perusteella.

4.1 Yksikön kuvaus

Yhteistyökumppanina toimi pääkaupunkiseudulla sijaitseva erityisasumisen palveluiden organisaatioon kuuluva yksikkö, joka tarjoaa lyhytaikaista hoivaa ja kuntoutusta ikäihmisille. Lyhytaikaisyksikön tarkoituksena on tukea omaishoitajan arkea sekä turvata ikäihmisten kotona selviytyminen mahdollisimman pitkään. Hoidon lähtökohtana on huomioida kuntoutujien elämänhistoria, perheen tilanne sekä kuntoutujan ja hänen omaisensa toimintakyky sekä voimavarat.

Yksikössä on 30 huonetta, joista 23 on varattu lyhytaikaiskuntoutujille eli ns. intervallikuntoutujille. Nämä kuntoutujat käyvät säännöllisesti kuntoutusjaksoilla kolmesta päivästä aina kahden viikkoon. Kriteerinä näillä kuntoutujilla on kotona asuminen sekä kuntoutuksen, hoidon ja huolenpidon tarve. Loput seitsemän huonetta on varattu tehokuntoutus asiakkaille, jotka tulevat pääasiassa kotihoidosta ennalta sovitulle maksimissaan kolmen kuukauden mittaiselle jaksolle. Tämän jakson aikana on tarkoitus arvioida toimintakykyä sekä palveluiden tarvetta ja kuntouttaa sekä vahvistaa voimavaroja tehostetusti kotona selviytymisen takaamiseksi.

Asiakaskunta koostuu pääasiassa yli 65 vuotiaista monisairaista asiakkaista sekä heidän omaisistaan. Valtaosalla kuntoutujista on jokin muistisairaus tai muu perussairauteen liittyvä dementia. Muita sairauksia on sydän- ja verisuonitaudit, diabetes sekä parkinsonintauti.

Yksikössä työskentelee osastonhoitaja, kolme sairaanhoitajaa, 15 lähihoitajaa, geronomi, hoiva-avustajia, fysioterapeutti ja toimintaterapeutti sekä elämystoiminnan ohjaaja muutamia päiviä viikossa. Työtä tehdään kolmessa vuorossa. Yövuoroa lukuun ottamatta yksikössä on aina sairaanhoitaja vastaamassa yksikön toiminnasta osastonhoitajan kanssa yhdessä. Jokaisella työntekijällä on listattu vastuualueita, jotka jokainen hoitaa muun työn ohessa. Esimerkki vastuualueista on potilastietojärjestelmä, hälytysjärjestelmä, opiskelijat yms.

Yksikössä käytännön työharjoitteluita suorittaa opiskelijoita useilta sosiaali- ja terveydenhuollon aloilta, esimerkiksi lähihoitajia, sairaanhoitajia, terveydenhoitajia, geronomeja ja fysioterapeutteja. Osaamisvaatimukset eri osa-alueiden edustajilla ovat toisistaan poikkeavat, mutta opiskelijan oppimisen laadun takaamiseksi prosessin tulisi olla yhtenäinen.

4.2 Tiedon keruu

Teoreettista tietoa kerättiin kirjallisuudesta, sähköisistä tietolähteistä, pro graduista ja muista painetuista lähteistä, kuten oppaista. Tiedonhaussa käytettiin keskeisimpiä käsitteitä, kuten opiskelijaohjaus, opiskelijaohjaaja, laadukas opiskelijaohjaus ja käytännön harjoittelu. Englanninkielisten lähteiden haussa käytimme käsitteitä nurse, nurse education, clinical practice sekä mentoring.

Sähköisiä lähteitä haettiin hyödyntämällä tietokantoja, kuten Laurea Finna, Medic ja Google scholar. Lähteiksi valittiin teoretietoa, joiden sisältö vastasi hoitotyön opiskelijaohjausta, laadukasta opiskelijaohjausta, ohjaajan näkökulmaa opiskelijan ohjauksesta sekä opiskelijan ohjausta hoitotyön oppimisympäristössä.

5 Ohjaussuunnitelma julisteen toteutus

Julisteen suunnittelussa otettiin huomioon käytössä olevat resurssitekijät, kuten budjetointi sekä yhteistyökumppanin toiveet. Yhteistyökumppani toivoi julisteen aikajanamallin muotoon sekä A3 kokoiseksi. Julisteen teossa käytettiin Microsoft Word ohjelmaa, jolla luotiin aikajanamallinen kuvio ja siihen lisättiin opiskelijaohjauksen vaiheita kirjalliseen muotoon teoreettisen viitekehyksen perusteella. Visuaalinen ilme syntyi yksikön väriteeman mukaisesti vihreäksi.

Teoriaosuudesta nousivat esiin opiskelijaohjauksen tärkeimmät osa-alueet ja laadukkaan ohjauksen lähtökohdat. Ohjaussuunnitelmaan nousivat harjoittelua ennen, alussa, aikana, lopussa ja jälkeen tapahtuvat ohjauksen vaiheet. Ohjauksen vaiheet jaettiin omiin laatikoihin

ja ne otsikoitiin. Yhteistyökumppanille pidetyn opinnäytetyön esittelyn jälkeen pidettiin ryhmäkeskustelu yksikön työntekijöiden kanssa. Ryhmäkeskustelussa pyydettiin palautetta julisteen visuaalisesta ilmeestä, sisällöstä ja käytettävyydestä. Ryhmäkeskustelun avulla saatiin arviointia ohjaussuunnitelma julisteelle. Palautteessa esiin nousivat julisteen helppolukuisuus, ytimekkyys ja prosessin etenemisen seuranta. Juliste koettiin hyväksi ja selkeäksi, mutta julisteen etenemisen seurantaa toivottiin muokattavaksi johdonmukaisemmaksi. Tämän vuoksi julisteeseen lisättiin nuolimerkinnot ohjauksen vaiheiden ja laatikoiden etenemisjärjestyksen seurannan helpottamiseksi. Ohjauksen vaiheiden otsikoinnit sijoitettiin laatikoiden sisäpuolelle ja laatikoiden värejä korostettiin tummemmiksi.

Ryhmäkeskustelussa yksikön työntekijät toivoivat julisteessa näkyvän myös organisaation panos opiskelijan harjoittelujakson aikana. Tämän vuoksi julisteeseen lisättiin sininen jana kuvastamaan organisaation panosta opiskelijaohjauksen laadukkaan toteutumisen puolesta. Saadun palautteen perusteella juliste koettiin tarpeelliseksi työyksikköön. Julisteen koettiin myös toimivan yksinkertaisen ja selkeän ulkoasun vuoksi helppona apuvälineenä ja suunnannäyttäjänä opiskelijaohjauksen vaiheiden tarkistamiseksi. Yksikön työntekijät kokivat myös ohjaussuunnitelman yhtenäistävän toimintatapoja opiskelijaohjaukseen liittyen. Palautteessa arvioitiin julisteen myös tukevan opiskelijan itseohjautuvuutta.

Julistetta muokattiin ryhmäkeskustelun perusteella saadun palautteen mukaiseksi ja sen viitoittamana lopullinen tuotos syntyi. Ennen julkaisua julisteesta pyydettiin vielä palautetta yhteistyökumppanilta. Lopullinen juliste koettiin selkeäksi ja hyväksi. Ohjaussuunnitelma juliste tulostettiin ja laminoitiin kahtena kappaleena. Yhteistyökumppanin kanssa sovittujen toimintaperiaatteiden mukaisesti toimitettiin juliste laminoituna ja sähköisenä muotona sekä kirjallinen opinnäytetyö organisaation yhteyshenkilölle. Juliste on kokonaisuudessaan liitteenä (Liite 2).

6 Luotettavuus ja eettisyys

Kirjoitetun tuotoksen luotettavuutta tulee arvioida opinnäytetyössä. Lähteinä tulisi käyttää uusinta tutkittua tietoa ja alkuperäiseen tietoon pohjautuvia lähteitä. (Hirsjärvi, Remes, Sajavaara 2013, 113-115.) Opinnäytetyön luotettavuutta lisää tarkkaan valitut lähteet, jotka perustuvat tutkittuun tietoon. Luotettavuutta lisää myös lähdemerkinnät, jotka ovat toteutettu Laurean kirjallisten ohjeiden mukaisesti. Lähteiden valinnoista keskusteltiin ja pohdittiin niiden luotettavuutta ja käytettävyyttä. Aluksi tarkoituksena oli rajata käytettäviksi lähteiksi enintään 10 vuotta vanhoja julkaisuja, mutta vanhempien julkaisujen sekä tutkimusten sisällön vastaavuuden vuoksi päätettiin käyttää tuorempien lähteiden lisäksi myös yli 10 vuotta vanhoja julkaisuja. Luotettavuutta heikentää yli 10 vuotta vanhat lähteet. Sähköiset lähteet ovat haettu luetettavilta sivuilta.

Noudattamalla hyvää tieteellistä käytäntöä toimitaan eettisesti oikein opinnäytetyötä tehdessä. Eettisten toimintatapojen mukaan tarkkuus ja huolellisuus ovat tutkimustyössä tärkeitä, jotta ne ovat hyvän tieteellisen käytännön mukaisia. Tieteellinen tieto tulee tulkita asetettujen vaatimusten mukaisesti sekä huolehtia suunnittelu, raportointi sekä toteutus oikeaoppisesti. (Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2012.)

Opinnäytetyön eettisyyden takaamiseksi kiinnitettiin huomiota plagioinnin välttämiseen ja lähdemerkintöjen oikeellisuuteen. Opinnäytetyötä tehdessä pyrittiin rehellisyyteen, avoimuuteen ja tarkkaavaisuuteen kaikissa sen eri vaiheissa. Opinnäytetyön vaiheista pidettiin kirjallista päiväkirjaa, joka auttoi prosessikuvauksen kirjoittamista. Omat mielipiteet ja mielikuvat pyrittiin pitämään opinnäytetyön ulkopuolella, jotta ne eivät määrittäisi opinnäytetyön sisältöä ja vaikuttaisi täten myös sen luotettavuuteen. Tämä opinnäytetyö on tehty Tutkimuseettisen neuvottelukunnan (2012) mukaisten hyvien tieteellisten käytäntöjen mukaisesti. Eettisyyden takaamiseksi myös ryhmäkeskusteluun osallistuminen oli vapaaehtoista.

Organisaation kirjaamosta saadun vastauksen perusteella tähän toiminnalliseen opinnäytetyöhön ei tarvittu tutkimuslupaa. Organisaation johdon toiveesta yhteistyökumppanin nimi on jätetty mainitsematta tässä opinnäytetyössä.

7 Ammatillinen kasvu ja pohdinta

Tarkoituksena oli tuottaa opiskelijan ohjaussuunnitelma juliste toiminnallisena opinnäytetyönä. Ohjaussuunnitelma julisteelta odotettiin selkeää, yksinkertaista ja aikajanamallista ulkoasua, joka lopullisessa tuotoksessa toteutuikin hyvin. Julisteen hyödynnettävyyden arviointiin tämä opinnäytetyö ei ota kantaa, mutta osastotunnilta saadun palautteen ansiosta voidaan todeta, että juliste toteutettiin työyksikön toiveiden mukaisesti ja se koettiin tarpeelliseksi.

Aikatauluttaminen loi haasteita työlle. Työlle olisi voinut antaa enemmän aikaa esimerkiksi palautteen saamiseksi julisteen käytettävyydestä ja käyttökokemuksesta. Opinnäytetyön vaiheiden aikatauluttaminen ja tarkempi suunnittelu olisi auttanut työn etenemisessä ja opinnäytetyön edistyminen olisi jakautunut tasaisemmin. Jos opinnäytetyö aloitettaisiin nyt, osataisiin aikatauluttaa työn vaiheet järkevämmin. Omia opiskelijaohjaustaitoja pohdittiin ja reflektoitii ennen opinnäytetyön tekoa ja sen jälkeen. Opinnäytetyön ansiosta tiedostamme mitä laadukkaan opiskelijaohjauksen vaiheet pitävät sisällään. Opiskelijaohjausta pohdittaessa saatiin yhtenevä käsitys siitä, kuinka tärkeää on, että yksiköllä on yhtenevät opiskelijaohjauskäytänteet ja opiskelijaohjaussuunnitelma. Myös yhteistyökumppanilta ryhmäkeskustelussa saatu palaute tukee tätä käsitystä. Tämän toiminnallisen opinnäytetyön myötä yksikköön saatiin opiskelijaohjausta yhtenäistävä ohjaussuunnitelma.

Opinnäytetyön aikana tapahtunutta ammatillista osaamista ja kasvua pohdittaessa voidaan todeta, että tämän opinnäytetyön tekijöiden suhtautuminen opiskelijaohjaukseen on muuttunut. Koemme opiskelijaohjauksen entistä tärkeämpänä asiana ja suhtautuminen opiskelijaohjaukseen on positiivisempaa ja sitoutuneempaa. Laadukkaan opiskelijaohjauksen tärkeys opiskelijan ammatillisen kasvun tukena on merkittävä ja halu tukea opiskelijan ammatillista kasvua on kasvanut. Opinnäytetyö luetutettiin ulkopuolisella lukijalla. Tällä haluttiin saada palautetta opinnäytetyön kielellisen asun selkeydestä, helppolukuisuudesta ja ymmärrettävyydestä. Palautetta saatiin myös sisällön ja otsikoinnin yhteneväisyydestä, jonka avulla muotoiltiin otsikointi sisältöä vastaavaksi.

Toivomme tämän opinnäytetyön herättelevän yksikössä ajatuksia ja kehittämiskohteita opiskelijaohjaukseen liittyen. Kehittämisehdotuksena suositellaan ohjaussuunnitelma julistetta tukevaa opasta opiskelijaohjauksen vaiheista ja laadukkaan ohjauksen näkökulmasta pedagogiikan keinoin. Opiskelijaohjauksen laadukkaan toteutumisen tutkiminen opiskelijan näkökulmasta olisi mielenkiintoinen jatkotutkimuksen aihe erityisasumisyksikössä.

Lähteet

- Casey, D. & Clark, L. 2011. Roles and responsibilities of the student nurse mentor: an update. *British Journal of Nursing* 20 (15), 933-937.
- Dombret, H. & Tarkki, E. 2008. Terveysalan ammattikorkeakouluopiskelijoiden käytännön harjoittelu työsuhteessa. Pro gradu-tutkielma. Hoitotieteen laitos. Tampereen yliopisto.
- Elomaa, L., Lakanmaa, R-L., Paltta, H., Saarikoski, M & Sulosaari, V. 2008. Taitava harjoittelun ohjaaja. 2. painos. Tampere: Tampereen yliopistopaino.
- Frisk, T. & Antila, P. 2004. Kohti työssäoppimisen hyviä käytäntöjä. 2. painos. Helsinki: Edita Prima.
- Frisk, T. (toim.) 2016. Työpaikkaohjaaja opiskelijan ohjaajana. Uudistettu painos 2016. Educa-projektit.
- Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2013. Tutki ja kirjoita. 18. painos. Porvoo: Bookwell.
- Juntunen, J., Ruotsalainen, H., Tuomikoski, A-M. & Kääriäinen, M. 2016. Haasteelliset opiskelijahoitajatilanteet terveysalalla - opiskelijaohjaajien käsityksiä. *Hoitotiede* 28 (2), 123-136.
- Jääskeläinen, L. 2009. Sairaanhoidon opiskelijan käytännön harjoittelun ohjaajana. Pro gradu-tutkielma. Hoitotieteen laitos. Tampereen yliopisto.
- Karjalainen, T., Ruotsalainen, H., Sivonen, P., Tuomikoski, A-M., Huhtala, S. & Kääriäinen, M. 2015. Opiskelijaohjaajien arviot omasta ohjausosaamisestaan. *Hoitotiede* 27 (3), 183-198.
- Kinnell, D. & Hughes, Philip. 2010. *Mentoring Nursing and Healthcare Students*. Sages publications Ltd. London.
- Koponen, T. 2009. Hoitotyön opiskelijoiden ohjaaminen ohjatussa harjoittelussa - Kyselytutkimus mentoreille. Pro gradu -tutkielma. Hoitotieteen laitos. Kuopion yliopisto.
- Koskinen, L. & Silén-Lipponen, M. 2001. Ohjattu harjoittelu oppimiskontekstina sairaanhoidon opiskelijoiden kokemana. *Hoitotiede* 13 (3), 122-131.
- Kukkola, E. 2008. Sairaanhoidajan opiskelijaohjaustaidot sekä ohjaajakoulutuksen tarve ja hyöty. Pro gradu -tutkielma. Hoitotieteen laitos. Turun yliopisto.
- Kälkäjä, M., Ruotsalainen, H., Sivonen, P., Tuomikoski, A-M., Vehkaperä, A. & Kääriäinen, M. 2016. Opiskelijaohjauskäytännöt, -resurssit ja ohjaajat terveysalalla: opiskelijaohjaajien näkökulma. *Hoitotiede* 28 (3), 229-242.

Lehtola, A. & Vehkaperä, A. 2008. Opiskelijaohjaus ennen ja jälkeen ohjaajakoulutuksen - opiskelijavastaavien näkökulma. Pro gradu -tutkielma. Terveystieteiden laitos. Oulun yliopisto

Nojonen, P. 2008. Hoitotyön opiskelijaohjaus erikoissairaanhoidossa - Kyselytutkimus mentoreille. Pro gradu -tutkielma. Hoitotieteen laitos. Kuopion yliopisto

Oermann, M. & Gaberson, K. 2014. Evaluation and testing in nursing education. Fourth edition. Springer publishing company. New York.

Puttonen, J. 2009. Hoitotyön opiskelijoiden ja mentoreiden arvioita opiskelijaohjauksesta. Pro gradu -tutkielma. Hoitotieteen laitos. Kuopion yliopisto.

Rylance, R., Barrett, J., Sixsmith, P. & Ward, D. 2017. Student nurse mentoring: an evaluative study of the mentors perspective. British Journal of Nursing 25 (7), 405-409.

Saarikoski, M., Kaila, P. & Leino-Kilpi, H. 2009. Kliininen oppimisympäristö ja ohjaus hoitaja-opiskelijoiden kokemana - muutokset kymmenvuotiskaudella. Hoitotiede 21 (3), 163-173.

Sarajärvi, A. & Isola, A. 2006. Sairaanhoidon opiskelijoiden hoitotyön toiminta ja siihen yhteydessä olevat tekijät käytännön harjoittelujaksoilla. Hoitotiede 18 (5), 210-221

Scott, I. & Spouse, J. 2013. Practice-based learning in nursing, health and social care: mentorship, facilitation and supervision. First edition. Chichester, West Sussex: Wiley-Blackwell.

Stuart, C. 2013. Mentoring, learning and assessment in clinical practice: a guide for nurses, midwives and other health professionals. Third edition. Oxford: Churchill Livingstone.

Tolonen, K. 2007. Opiskelijaohjauksen kehittäminen röntgenosastoilla mentorointikoulutuksen avulla - Koulutukseen osallistuneiden röntgenhoitajien kokemuksia saamastaan koulutuksesta. Pro gradu -tutkielma. Hoitotieteen laitos. Tampereen yliopisto.

Vehviläinen, S. 2001. Ohjaus vuorovaikutuksena. Helsinki: Gaudeamus.

Vilka, H. Airaksinen, T. 2003. Toiminnallinen opinnäytetyö. Helsinki: Tammi.

Sähköiset

Glynes, MP. & Raftery, SEC. 2008. Feedback: An essential element of student learning in clinical practice. Nurse education in practice 8, 405-411. [http://www.nurseeducationinpractice.com/article/S1471-5953\(08\)00020-6/fulltext](http://www.nurseeducationinpractice.com/article/S1471-5953(08)00020-6/fulltext)

Haapa, T., Eckardt, M., Koota, E., Kukkonen, P., Pohjamies, N. & Ruuskanen, S. 2015. HUS opiskelijaohjauksen käsikirja 2.0. Viitattu 14.2.2018. <http://www.hus.fi/tyopaikat/opiskelijat-ja-harjoittelu/terveysalan-opiskelijat/Documents/HUS%20Opiskelijaohjauksen%20k%C3%A4sikirja%202-0%20ja%20liitteet.pdf>

Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2012. Viitattu 7.3.2018. http://www.tenk.fi/sites/tenk.fi/files/HTK_ohje_2012.pdf

Työsuojeluhallinto. 2016. Opetus ja ohjaus. Viitattu 6.1.2018. <http://www.tyosuojelu.fi/tyosuojelu-tyopaikalla/opetus-ja-ohjaus>

Valtakunnallinen Opiskelijaohjauksen kehittämisverkosto. 2017. Opiskelijaohjauksen laatusuosituksset. Viitattu 6.1.2018. <http://www.hus.fi/tyopaikat/opiskelijat-ja-harjoittelu/terveysalan-opiskelijat/Documents/Opiskelijaohjauksen%20laatusuosituksset.pdf>

Julkaisemattomat

Ronkainen, K. 2017. Harjoittelun osaamistavoitteiden laadinta. Laurea ammattikorkeakoulu. Optima.

Liitteet

Liite 1: SMART-työkalu	23
Liite 2: Opiskelijan Ohjaussuunnitelma juliste	24

Liite 1: SMART-työkalu

Liite 2: Opiskelijan Ohjaussuunnitelma juliste

Opiskelijan Ohjaussuunnitelma

